

Bodil og Jørgen Munch-Christensens kulturlegat 2023 tildeles
Benedicte Huang for romanen *Døtreskole*

Der er en alder, som mange mennesker vender tilbage til at tænke på: den tidlige ungdom, 14-15-årsalderen, hvor mange af os på en gang virker fuldstændigt lukkede om os selv og samtidig er nærmest uden grænse i forhold til omverdenen, de voksne, de jævnaldrende, de mærkelige og de afvigende, som vi støder på. Meget unge kan virke blanke og afvisende, som var de belagt med Tefal; man kan ikke slå et ord af dem – de sænker blikket, man får ikke nogen kontakt, selv om man fornemmer, at der måske er gang i et større drama bag de lukkede ansigtstræk og den afvisende kropsholdning. Når man læser Benedicte Huangs roman, *Døtreskole*, oplever man den unge alder, dens særlige følelsesregister og de attituder, hvormed unge møder omverdenen.

Døtreskole handler om en 14-årig ung pige, der starter i 8. klasse på en skole med det både skræmmende og forjættende navn, Edel Berthelsens Døtreskole. 1800-tallets pigeopdragelse og spirende feminisme gennemsyrer navnet – man ville ikke blive overrasket, hvis Mathilde Fibiger var klasselærer her, men det er nu en helt almindelig, nutidig folkeskole, selvfølgelig med en forhistorie om pigers liv og pigers opdragelse, og Emily Brontës klassiske roman, *Stormfulde højder*, fra 1847 spiller en vis rolle i fortællerens selvfortolkning.

Vi hører om den unge pige livs med sin mor, sine veninder, især hjerteveninden, den smukke Johanne, og med skolen. *Døtreskole* er ikke nogen handlingsmættet fortælling, selv om der er meget dramatiske momenter. Som læser kommer man især langt ind i et ungdomsunivers, hvor de unge vægrer sig mod voksenlivet, de gider ikke lære at lave mors mad, smørbolleskolen, de foretrækker at forblive blanke – at være flade karakterer frem for spændende voksne med en sammensat personlighed – de vil hellere glide videre i deres verden med biograftere, samtaler, te-drikkeri, lektielæsning og uendelige gåture, end træde ind i de voksnes rækker.

Det er denne blanding af et vildt begær efter at blive ældre og voksen og at holde fast i den tidlige ungdoms selvgyldighed, Benedicte Huang har så godt fat i. Veninderne forelsker sig i hinanden, afprøver følelser og kropslige reaktioner, kredser om drengene og gider dem alligevel ikke rigtig og så en dag ligger de alligevel og stønner sammen med dem. De kigger på forældrene, på mødrenes kjoler og makeup og på fædrenes krop. Johanne og fortælleren dyrker den hjemløse Ejler, som ikke kan placeres i forhold til køn og alder. Han har søgt egne veje, hvilket fascinerer veninderne, men de er også frastødt af ham.

Mange anmeldere var glade for romanen og hilste Benedicte Huangs debut velkommen. Andre fandt billedsproget lidt for meget. Næste gang må forfatteren gerne gå lidt mindre amok i sammenligninger! Nej, siger jeg: det må og skal jo netop være en blanding af alt for meget og alt for lidt, hvis alderens særlige oplevelsesmåder skal træde frem, og man skal få fornemmelsen af, hvor forbandet det

er at være 14 år, og hvor meget man kan længes efter at blive 15, og så dog alligevel helst vil være fri- fri for alderen, fri for de voksne, fri for en ulmende vrede, kun viklet ind i sin venindes duft og hår. Undskyld, at jeg bliver lidt personlig, men når jeg læser *Døtreskole* kommer jeg i tanke om, hvor vildt og voldsomt, jeg længstes efter min 15-års fødselsdag og at blive rigtig ung, ikke blot være et stort barn, som de voksne klappede på hovedet.

Romanen er både larmende og tyst, hvilket netop viser, at det er i sproget, gennem billeder og sammenligninger, at man får en fornemmelse af, hvor man er i verden. Det oplever vi, når fortælleren lukker sig inde i sig selv ved at lade sit hår falde ned om hovedet som et værelse eller dupper venindens ord op som krummer fra en kagetallerken.

Døtreskole får læseren til at huske sit eget ungdomsliv – netop i kraft af billedsproget. Her kommer et eksempel, hvor pigerne er ude at shoppe:

Alice og jeg begynder at tage ind til byen sammen. Hvorfor venskabet begynder med mig og Alice og ikke med mig og Johanne eller med os alle tre på én gang, er ikke godt at vide. Måske er det ligesom, når man spiser sneglens kanter, før man tager fat på den kanel- og glasurindsmurte midte. Man er nødt til at starte et sted. Vores ture er ikke spændende. Vi gør kun, hvad man kunne forvente af os. Vi shopper mest småting. Selv det slik, vi køber, er småt. Fra Søstre Grene vælger vi De små Grå, som jeg har hørt, at man kalder hjerneceller, men altså også lakridser. På låget et billede af en fugl, en kingfisher med blå fjer. Vi blander slik i biografernes udsalg, hver gang vi stikker skovlen ned, er det hårdere end forventet. Ellers køber vi bodybutter fra Bodyshop. Slik og bodylotion er den slags, man forærer væk til nogen, man ikke kender for alvor, men det er, hvad vi har råd til. Det falder os aldrig ind, at vi kunne stjæle, der er intet oprørsk i os. Det sker dog, at vi køber noget, som er større. En æblegrøn lærredstaske med et klikspænde, der ligner en kongekrone. Spændet består af hvide similisten. Når hånden finder det i mørket, føles det ligesom et sår. Det er mig der har købt den, og nu ligger den under vores bord, som en hund, der sover.

De to afsluttende billeder – spændet, der føles som et sår, og tasken, der sammenlignes med en hund – de gør det hele! I dette billede oplever vi pigens usikkerhed og sårbarhed, hendes søgen efter beskyttelse og troskab. Tasken fungerer som en hund, det velkendte symbol på troskab. Hunden, som adelsdamer på gamle malerier altid har liggende for fødderne eller på deres skød, springer direkte ind i fortællingen, og kønnets forhistorier kommer dermed på tale.

Benedicte Huang fortæller, at hun især har internationale inspirationer i sin debutbog. Den franske Simone de Beauvoir er en af kilderne sammen med Evelyn Waugh's *Gensyn med Brideshead* og Fleur Jaeggy *Tugtens lykkelige år*. Jeg vil tillade mig at huske på Tove Ditlevsen, som i en dansk sammenhæng fandt et særligt sprog for

livets tidlige forår. Hvis man kan værdsætte Tove Ditlevsens skildringer af det unge liv, vil man også værdsætte Benedicte Huangs *Døtreskole*, selv om de to forfattere er fjernt fra hinanden i tid og sted. Hos Ditlevsen er vi på Vesterbro i det 20. århundrede, hos Huang i en velstillet forstad i en helt anden tid, nemlig det 21. århundrede. Men først og fremmest er vi hos dem begge i sprogkunst om tilværelsens overgange, og tilmed den ypperste ordkunst, vi har. Jeg er fan af Ditlevsen, og alt det, jeg oplever i Ditlevsens billedsprog, gør mig også til fan af Huang, og derfor er det mig en meget stor fornøjelse at have motiveret tildelingen af Bodil og Jørgen Munch Christensens kulturlegat, Danmarks største debutantpris til Benedicte Huang for *Døtreskole*.